

V. Analiză comparativă privind respectarea drepturilor și obligațiilor studenților de la adoptarea CDOS și până în 2023-2024

Dat fiind faptul că a fost adoptat un nou Cod al drepturilor și obligațiilor studentului la nivel național, cu prilejul intrării în vigoare a Legii învățământului superior nr. 199/2023, ANOSR a realizat o analiză comparativă ce urmărește evoluția respectării prevederilor OMECTS nr. 3666/2012 de la momentul intrării în vigoare și până la finalul anului universitar trecut.

Astfel, am selectat câteva dintre drepturile și obligațiile prevăzute în Codul anterior, pentru a creiona o imagine de ansamblu cu privire la progresul sau regresul implementării și operaționalizării acestora pe parcursul anilor la nivelul instituțiilor de învățământ superior de stat din România.

În contextul adoptării noului Cod național și, implicit, a unor noi coduri universitare, considerăm imperios să punctăm gradul de respectare a principalelor prevederi din primul Cod al drepturilor și obligațiilor studentului, prevederi ce au fost preluate sau detaliate în cadrul OME nr. 4394/2024, pentru a urmări măsura în care noul cod aduce și un grad mai ridicat de implementare a reglementărilor la nivel național.

A. Drepturile studenților

Potrivit datelor colectate din rapoartele federației privind implementarea prevederilor CDOS, remarcăm o fluctuație semnificativă în legătură cu **deschiderea instituțiilor de învățământ superior de a colabora cu organizațiile studentești** în ultimii ani, existând creșteri notabile în anii 2013-2014, 2015-2016, 2020-2021 și 2022-2023, dar și scăderi sesizabile în 2018-2019.

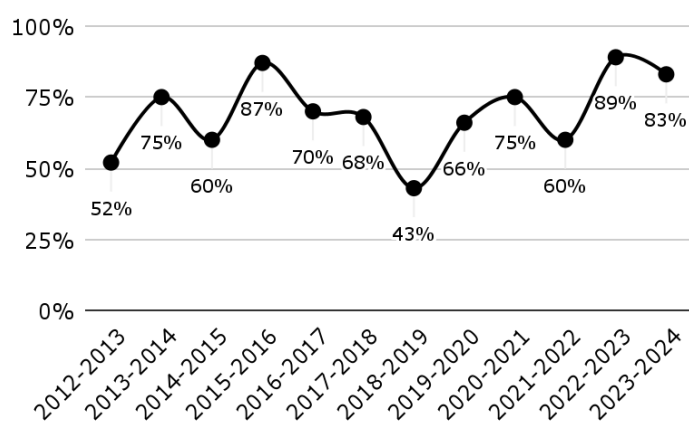

Fig 99. – Evoluția deschiderii conducerilor universităților la colaborare cu organizațiile studentești

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

De asemenea, procentele fluctuează în ceea ce privește **adoptarea și respectarea Codului drepturilor și obligațiilor studentului la nivel universitar**, astfel că putem observa atât progrese, cât și regrese de-a lungul anilor, cele mai scăzute niveluri atingându-se în 2017-2018, urmat de anii universitari traversați de pandemie.

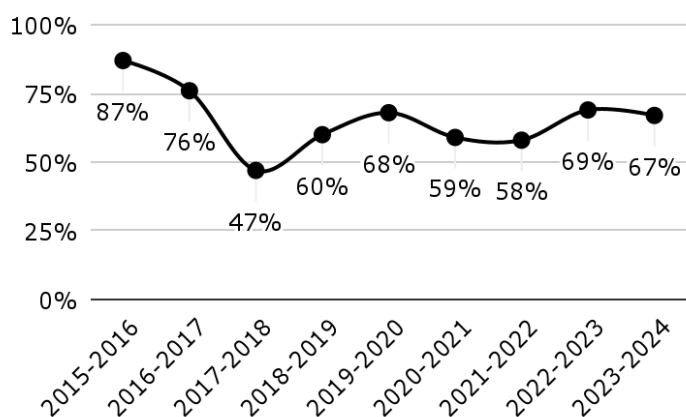

Fig 100. – Evoluția adoptării, cunoașterii și respectării Codului de comunitatea academică

Putem observa o tendință de creștere a numărului de instituții de învățământ superior în care existau **persoane din spațiul academic care au candidat sau urmau să candideze pentru funcții politice** din perioada 2015-2016 și până în 2021-2022, sugerând o implicare sporită a cadrelor didactice în sfera politică, însă remarcăm faptul că, în ultimii ani, procentul instituțiilor de învățământ superior unde erau prezente cadre didactice implicate în politică a scăzut.

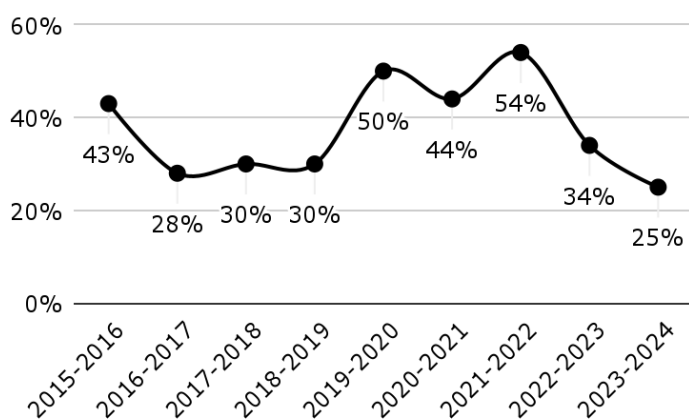

Fig 101. – Evoluția implicării cadrelor didactice în sfera politică

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

În ceea ce privește **adaptarea spațiilor de studiu la nevoile studenților cu dizabilități**, datele sugerează variații semnificative pe parcursul anilor. Deși au existat unele îmbunătățiri de-a lungul anilor, cu cel mai ridicat nivel înregistrat chiar în ultimul an universitar (2023-2024), procentele rămân relativ scăzute, semnalând în continuare nevoia de consolidare a eforturilor pentru asigurarea accesibilității și incluziunii pentru toți studenții cu dizabilități.

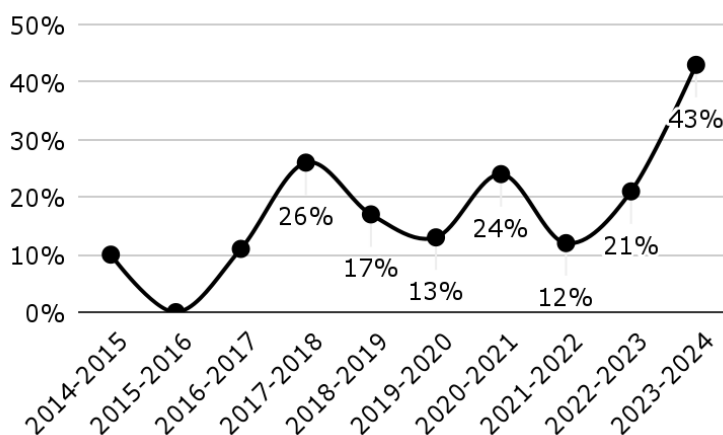

Fig 102. – Evoluția adaptării spațiilor universității/facultății pentru studenții cu dizabilități

De-a lungul anilor, percepția cu privire la **accesibilitatea serviciilor de consiliere și orientare în carieră** în rândul studenților a rămas la un nivel scăzut, atingând cel mai ridicat procent (33%) în 2021-2022, putând remarca, astfel, nevoia de promovare mai intensă a facilităților puse la dispoziție de centrele de consiliere și orientare în carieră.

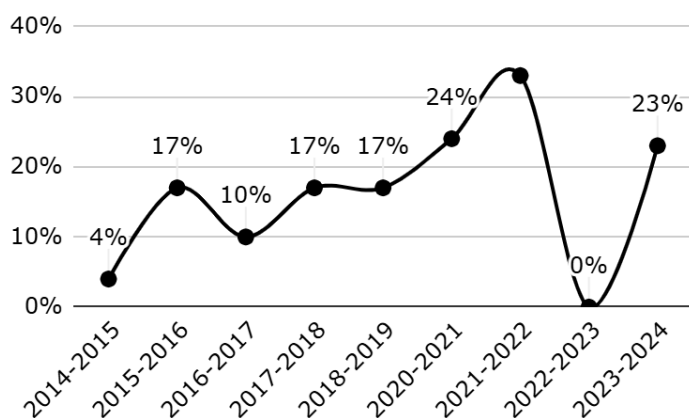

Fig 103. – Evoluția accesibilității serviciilor de consiliere și orientare în carieră

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

În ceea ce privește procentul în care studenții beneficiază de **cazare** în căminele universității, datele arată o tendință de stagnare de-a lungul anilor, cu diferențe minore de la un an la altul, excepție făcând anul 2022-2023, când în aproximativ 65% dintre instituțiile de învățământ superior analizate mai mult de 80% dintre cererile de cazare erau soluționate.

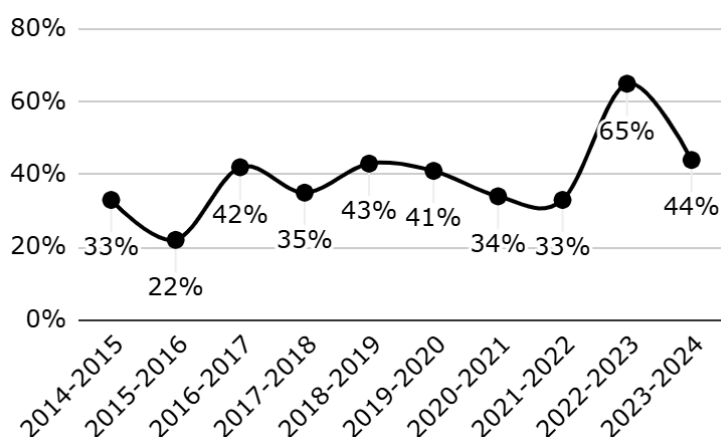

Fig 104. – Evoluția proporției de studenți care beneficiază de cazare în căminele universității

Procentajele referitoare la **capacitatea burselor sociale de a acoperi integral cheltuielile de masă și cazare** sunt sesizabil reduse, variind între 4% și 22%, indicând că doar o mică parte din studenți beneficiază de burse sociale care le acoperă integral cheltuielile de trai.

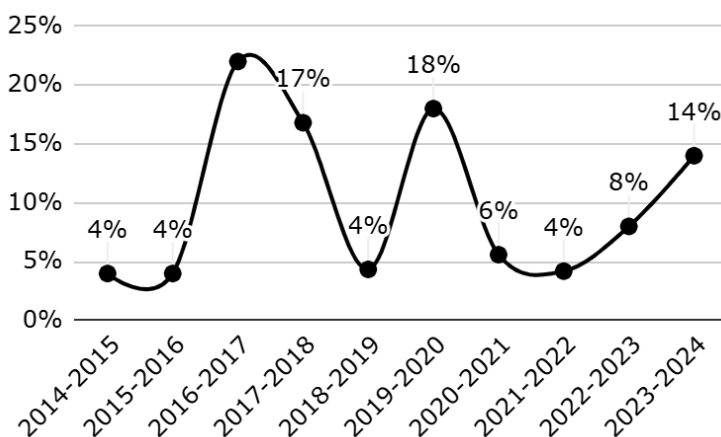

Fig 105. – Evoluția gradului în care bursa socială acoperă integral cheltuielile de masă și cazare pentru studenți

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

De asemenea, universitățile permit în mare măsură **cumularea burselor sociale cu cele pentru performanță**, procente crescând de la 37% în 2013-2014 la un maxim de 97% în 2016-2017 și atingând, ulterior, procente cuprinse între 60% și 75%, cu o creștere notabilă în ultimul an universitar, când procentul de instituții de învățământ superior analizate a ajuns la 87%.

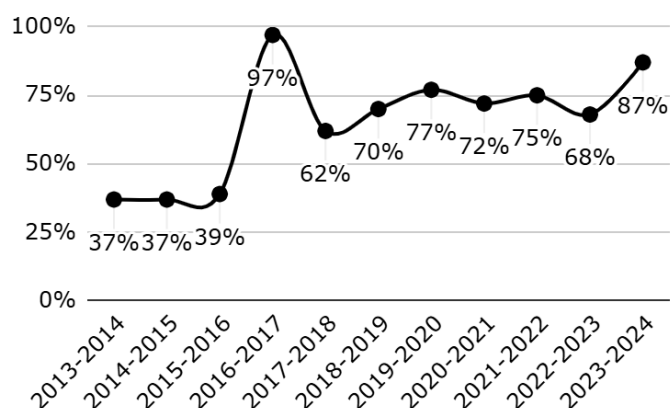

Fig 106. – Evoluția procentului de instituții de învățământ superior în care bursele sociale se pot cumula cu alte tipuri de burse

Respectarea dreptului studenților de a avea **acces la suport de curs gratuit**, fie în format fizic sau electronic, a cunoscut variații în ultimii ani, atingând cel mai scăzut nivel (12%) în 2021-2022. Totuși, se poate observa foarte clar o evoluție semnificativă în ultimul an universitar, când în 51% dintre instituțiile de învățământ superior analizate studenții primeau suport de curs gratuit la toate disciplinele.

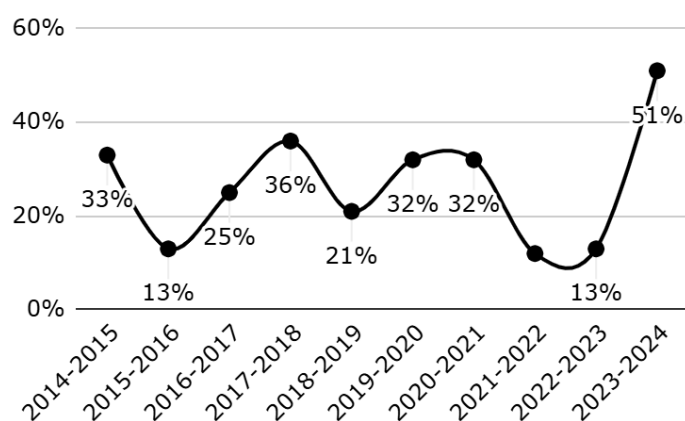

Fig 107. – Evoluția respectării dreptului studenților de a beneficia de suport de curs gratuit

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

ESU EUROPEAN STUDENTS' UNION

CTR

EURODOC
The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

SOS
STUDENTS ORGANIZING FOR SUSTAINABILITY INTERNATIONAL

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

Conform datelor, dreptul privind **accesul gratuit al studenților la toate materialele didactice**, disponibile în bibliotecile universitare sau pe site-ul facultății a cunoscut la rândul său variații, fluctuând între 18% și 61%. De asemenea, putem observa că trendul este unul ascendent în ultimii ani, în 2023-2024 fiind înregistrat cel mai mare procent de universități în care este respectat acest drept.

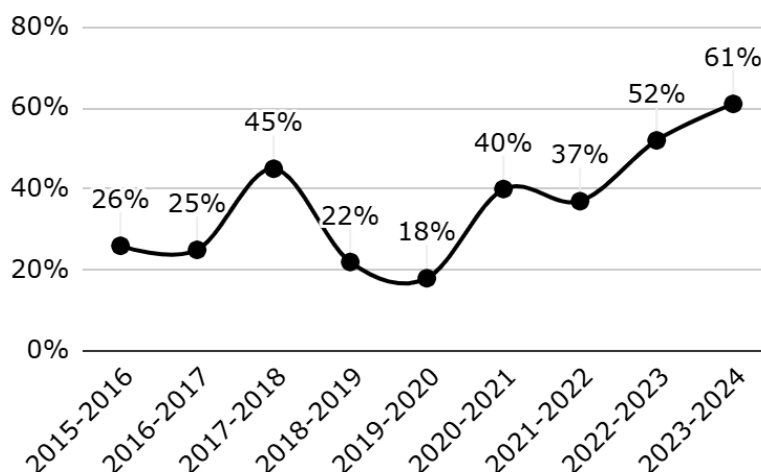

Fig 108. – Evoluția respectării dreptului studenților de a beneficia de acces la toate materialele didactice în mod gratuit

Informarea studenților de către cadrele didactice **în primele două săptămâni de la începerea anului universitar cu privire la fișa disciplinei** și conținutul acesteia a înregistrat, de-a lungul anilor, oscilații semnificative, cu procente cuprinse între 12% și 42%.

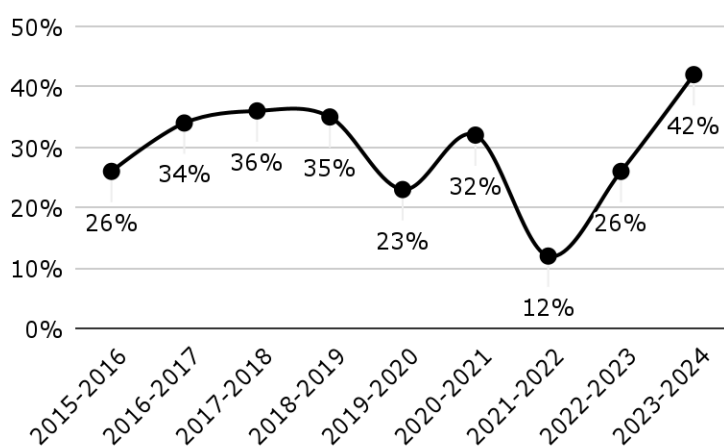

Fig 109. – Evoluția informării studenților cu privire la fișa disciplinei

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro
office@anosr.ro
anosr_ro

@anosr.ro
anosr.ro
anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

În cazul **modificărilor aduse asupra modalităților de evaluare și examinare pe parcursul semestrului, fără acordul studenților**, datele arată că au existat variații considerabile, atingând, în 2020-2021, un nivel maxim de 64% dintre universitățile analizate în care existau cazuri de modificare a evaluării fără consultarea și acordul studenților. De asemenea, deși procentul fluctuează de la an la an, remarcăm faptul că există încă cazuri numeroase în care sunt aduse modificări la modalitatea de evaluare fără acordul studenților, punând în discuție transparența și implicarea acestora în procesul de evaluare.

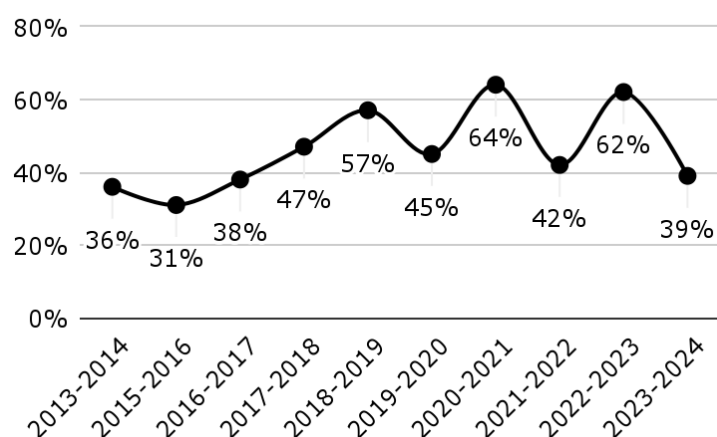

Fig 110. – Evoluția respectării modalității de evaluare stabilite la începutul semestrului

În ceea ce privește dreptul studenților de a dispune de un **Ghid al studentului**, respectarea prevederii a rămas relativ constantă în ultimii ani, variind între 67% și 79%. În 2022-2023, procentul a fost de 95%, reprezentând o îmbunătățire privind furnizarea acestui suport informațional, însă ulterior procentul a scăzut din nou.

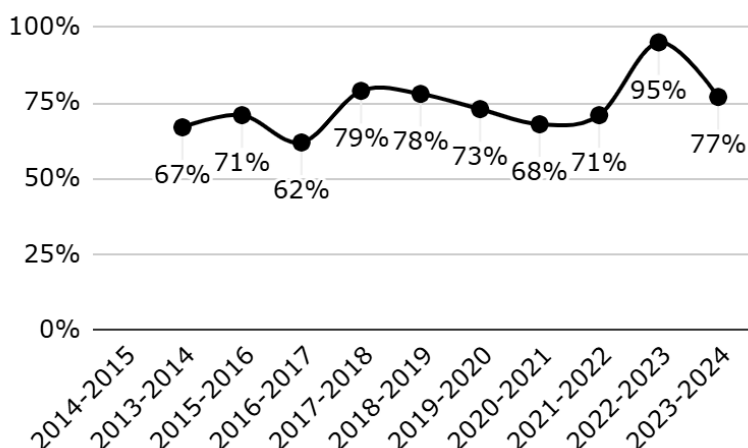

Fig 111. – Evoluția respectării dreptului studenților de a dispune de un Ghid al studentului

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

Conform datelor analizate, procentele de sub 15% din ultimii 3 ani, precum și trendul descendent general indică faptul că programele de **mobilitate internă** pentru studenți, desfășurate în parteneriat cu alte universități din România, sunt relativ limitate și au înregistrat o scădere semnificativă față de anii precedenți.

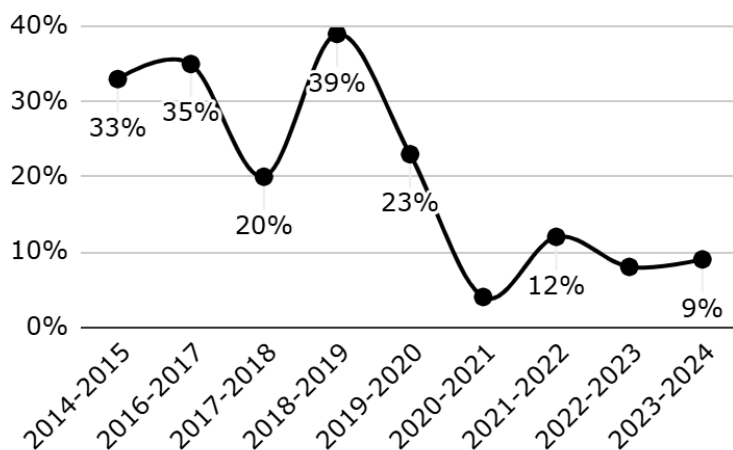

Fig 112. – Evoluția situației mobilităților interne

În ceea ce privește **întreruperea și reluarea studiilor fără constrângeri**, pe parcursul anilor nu au apărut fluctuații considerabile, atingând un prag maxim de 96% în 2018-2019 privind respectarea acestui drept, ulterior trendul fiind descendent.

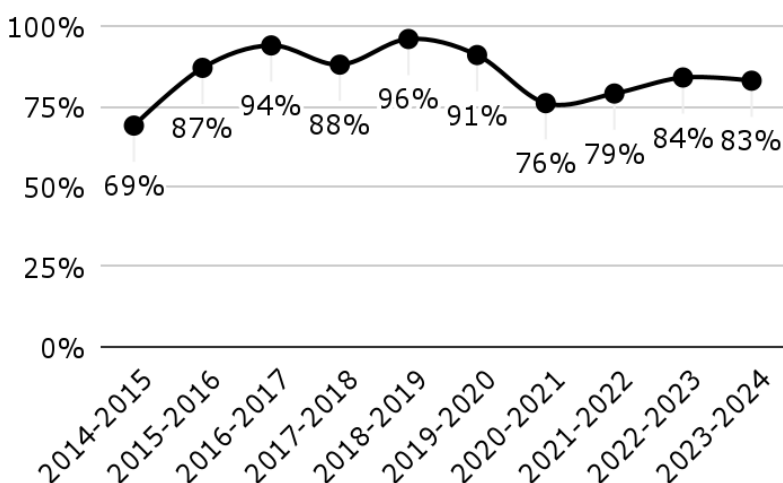

Fig 113. – Evoluția posibilității studenților de a întrerupe și relua studiile

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

Conform datelor referitoare la **participarea studenților la actul educațional timp de peste 8 ore pe zi, fără acordul lor**, remarcăm faptul că respectarea acestui drept a fost îndeplinită sporadic, cu niveluri foarte diferite de la an la an, cel mai scăzut procent de instituții de învățământ superior în care se respecta acest drept înregistrându-se în 2019-2020.

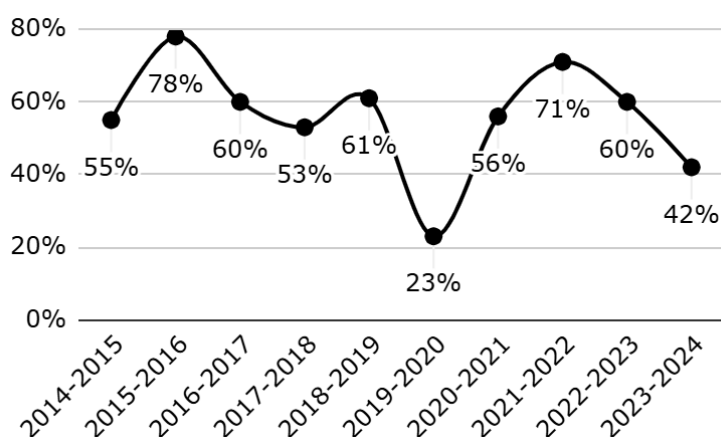

Fig 114. – Evoluția participării studenților la mai mult de 8 ore de activități didactice pe zi

Nivelul de participare al studenților la **evaluările stagiilor de practică** a cunoscut o scădere radicală de-a lungul anilor, coborând de la peste 75% în 2015-2016 la sub 10% în ultimii 4 ani universitari, conform datelor analizate.

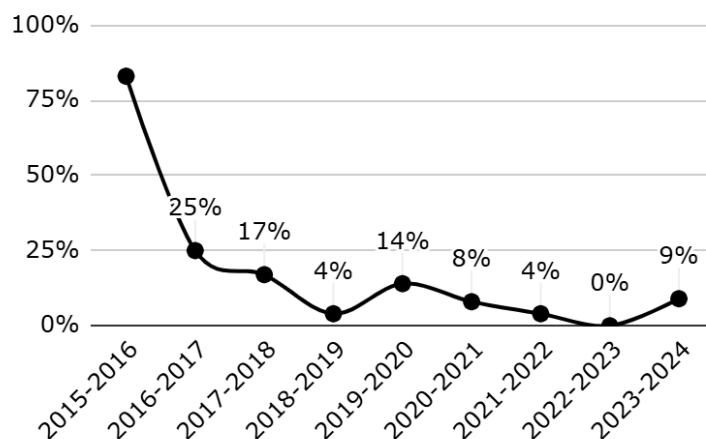

Fig 115. – Evoluția participării studenților la evaluarea stagiilor de practică

În ceea ce privește **evaluarea cadrelor didactice** de către studenți, din anul universitar 2015-2016 până în prezent se poate observa o participare redusă a

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

studentilor la procesele de evaluare a cadrelor didactice, procentul instituțiilor de învățământ superior în care studenții participă în foarte mare măsură la acest proces fiind constant sub 20%, în majoritatea anilor chiar sub 10%.

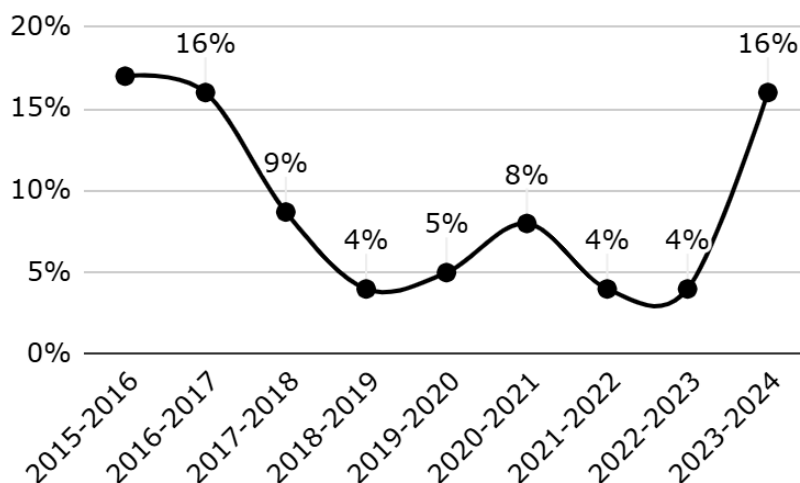

Fig 116. – Evoluția participării studenților la evaluarea cadrelor didactice

Mai mult, **rapoartele privind rezultatele evaluărilor cadrelor didactice** realizate de studenți sunt diseminate **public** de universitate/facultate într-un procent redus, respectiv de doar 8% pentru anul universitar 2021-2022, care a înregistrat cel mai scăzut procent din toți anii. Cu toate acestea, nu putem să nu remarcăm majorarea la 39% în anul universitar 2022-2023 și ușoara scădere din 2023-2024, la 37%, care reprezintă, totuși, un procent considerabil mai mare față de alți ani.

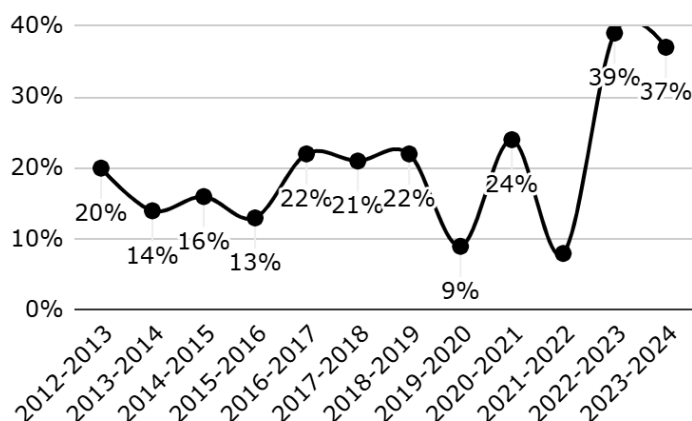

Fig 117. – Evoluția publicării rapoartelor statistice privind evaluarea cadrelor didactice

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro
office@anosr.ro
anosr_ro

@anosr.ro
anosr.ro
anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

Conform datelor analizate, există o creștere treptată privind **informarea studenților în legătură cu rezultatele sau consecințele evaluărilor cadrelor didactice**, ajungând la cel mai înalt nivel, de 32%, în anul universitar 2019-2020. Ulterior a fost înregistrată o scădere până în ultimul an universitar, când procentul s-a ridicat din nou la peste 30%.

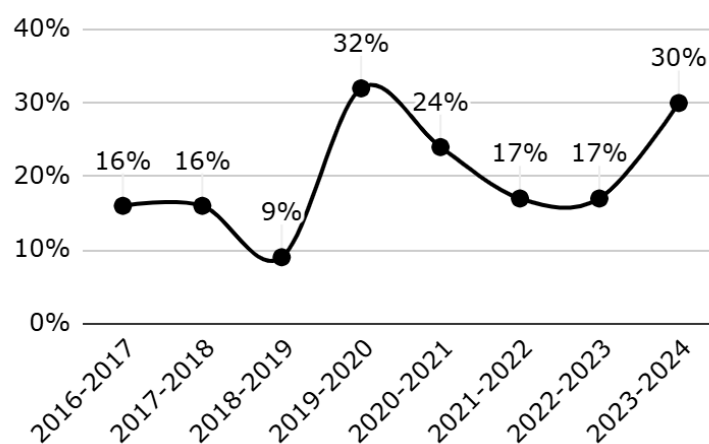

Fig 118. – Evoluția nivelului de informare a studenților cu privire la rezultatele și consecințele evaluărilor cadrelor didactice

În ultimii ani, încrederea în derularea unor procese de **evaluare obiectivă și nediscriminatorie a studenților** a fost redusă, cu un procent scăzut, aproape constant în mai puțin de 20% dintre instituțiile de învățământ superior procesul fiind perceput drept obiectiv și nediscriminatoriu în foarte mare măsură de către studenți. Vizibil, în ciuda creșterii notabile din anul universitar 2023-2024, încă există reticențe din partea studenților cu privire la obiectivitatea procesului de evaluare, procentele fiind în general scăzute, indiferent de anul de referință.

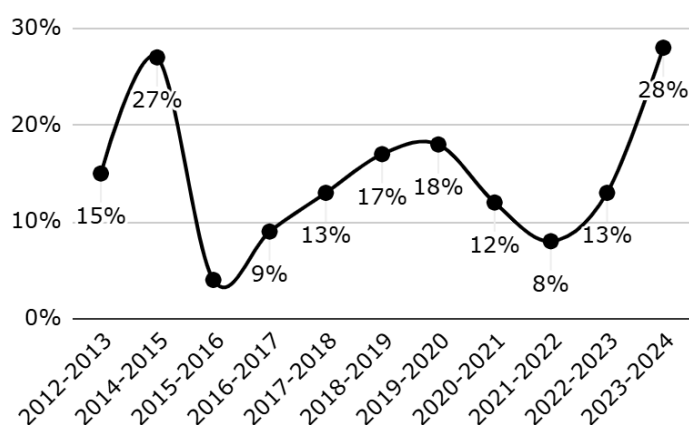

Fig 119. – Evoluția gradului de încredere în derularea unor procese de evaluare obiectivă, nediscriminatorie, conform fișei disciplinei

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

Stabilitatea procentului în jurul valorii medii de aproximativ 30% pentru **posibilitatea ca studenții să primească credite pentru activitatea de voluntariat** sugerează o stagnare în politica instituțională de-a lungul anilor, neobservându-se o creștere semnificativă în recunoașterea valorii voluntariatului în cadrul parcursul academic al studenților.

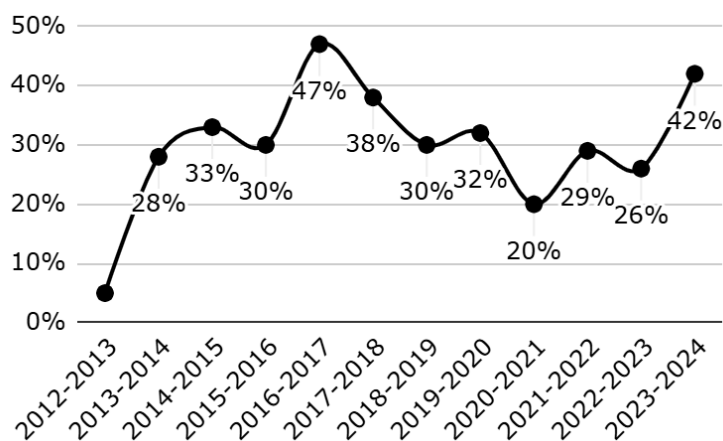

Fig 120. – Evoluția posibilității de a beneficia de credite de voluntariat

De-a lungul anilor, procentul studenților care au semnalat **modificarea contractelor de studii în timpul anului universitar** a scăzut, ajungând la un minim de 4%. Se observă, totuși, o îmbunătățire față de perioada 2016-2017, când procentul a ajuns și la 25%.

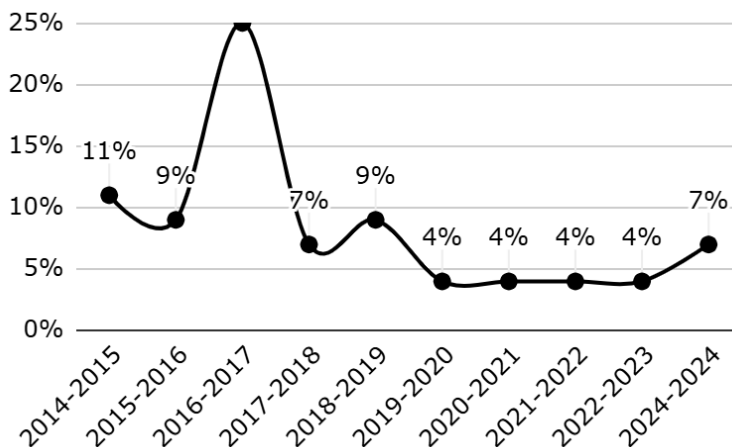

Fig 121. – Evoluția situațiilor privind modificarea contractelor de studii în timpul anului universitar

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

Gradul de informare cu privire la procedurile de sesizare a abuzurilor în mediul universitar a fluctuat în ultimii 9 ani universitari, existând discrepanțe notabile de la un an la altul, înregistrând un maxim de peste 70% într-un singur an, fapt ce indică lacune în ceea ce privește informarea studenților cu privire la mecanismele de sesizare pe care le au la dispoziție.

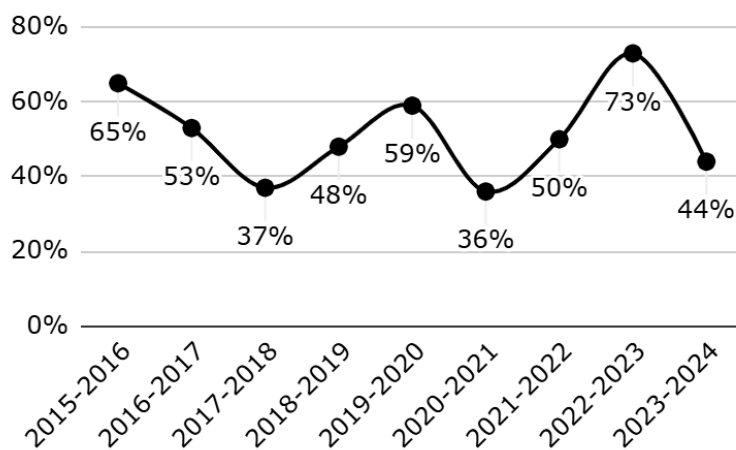

Fig 122. – Evoluția informării studenților cu privire la procedura de sesizare a abuzurilor

În ceea ce privește **implicarea cadrelor didactice în procesul de alegere a studenților reprezentanți**, acest aspect se întâmplă în mai puțin de 10% dintre instituțiile de învățământ analizate, dar nu este inexistent, așa cum specifică prevederile legale.

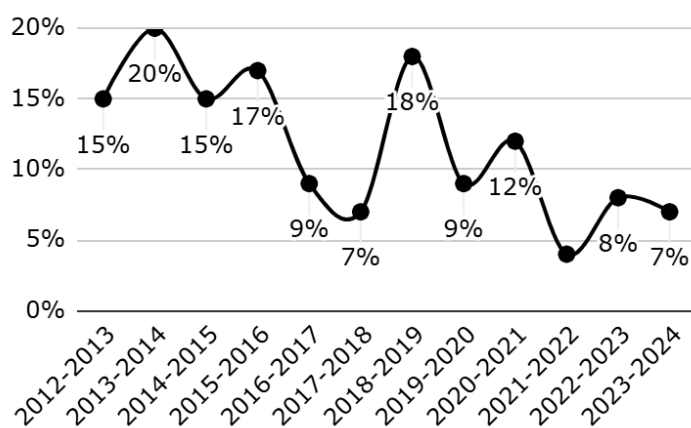

Fig 123. – Evoluția implicării cadrelor didactice în procesul de alegere a studenților reprezentanți

ANOSR este membră a:

European Students'
Union

Consiliul Tineretului
din România

The European Council of
Doctoral Candidates and
Junior Researchers

Students Organizing
for Sustainability
International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

În general, studenții și-au menținut **prezența în comisiile cu atribuții în activitatea studenților** (burse, cazare, tabere etc), deși au existat fluctuații cu privire la procentul de instituții de învățământ superior în care acești participă în acest procese.

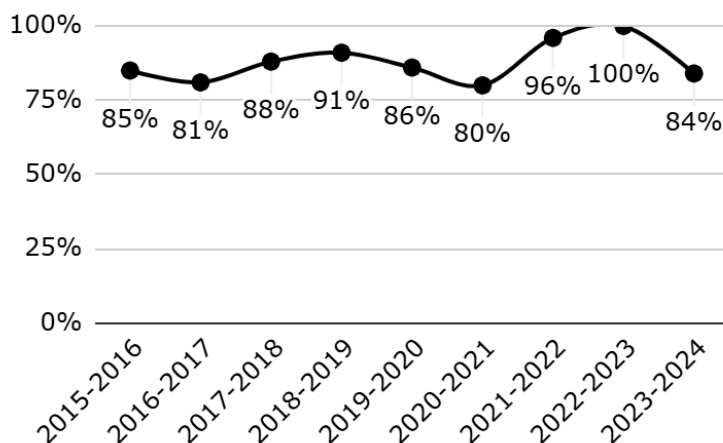

Fig 124. – Evoluția prezenței studenților reprezentanți în comisia de acordare a burselor

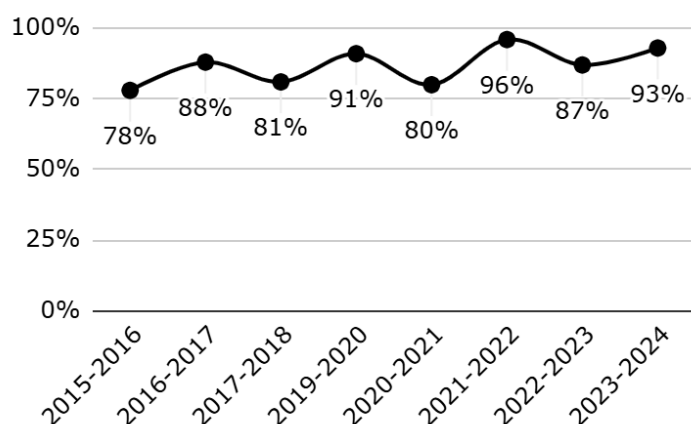

Fig 125. – Evoluția prezenței studenților reprezentanți în comisia de de repartizare a locurilor de cazare

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

ESU EUROPEAN STUDENTS' UNION

CTR

EURODOC
The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

SOS
STUDENTS ORGANIZING FOR SUSTAINABILITY INTERNATIONAL

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

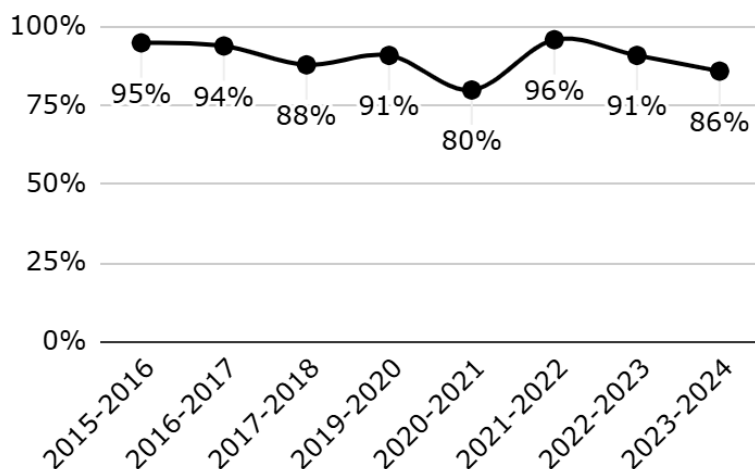

Fig 126. – Evoluția prezenței studenților reprezentanți în comisia de repartizare a locurilor în taberele studentești

În ceea ce privește **informarea și consultarea studenților de către reprezentanții acestora**, constatăm necesitatea de îmbunătățire a relației dintre studenții reprezentanți și studenții pe care îi reprezintă, în niciun an neexistând mai mult de 65% dintre instituțiile de învățământ superior analizate în care respondenții să declare o informare și consultare constantă din partea reprezentanților studenților.

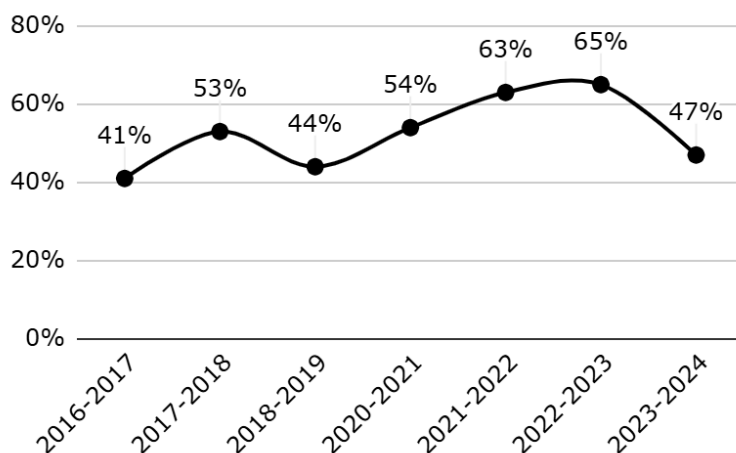

Fig 127. – Evoluția informării și consultării studenților de către studenții reprezentanți

ANOSR este membră a:

European Students'
Union

Consiliul Tineretului
din România

The European Council of
Doctoral Candidates and
Junior Researchers

Students Organizing
for Sustainability
International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

B. Obligațiile studenților

În ceea ce privește obligația studenților de a respecta cartă, reglementările și deciziile universității, percepția generală a fost că, în peste 90% dintre cazuri, studenții îndeplinesc această obligație.

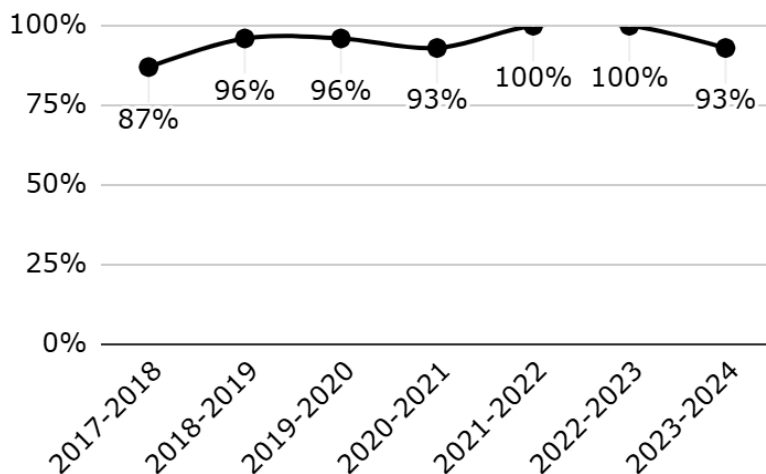

Fig 128. – Evoluția îndeplinirii obligației de a respecta cartă, regulamentele și deciziile universității

Cu privire la participarea studenților la ședințele structurilor de conducere din universitate/facultate în calitate de reprezentanți ai studenților, media este satisfăcătoare. Deși au existat mici fluctuații de-a lungul timpului, în ultimii doi universitari procentul a depășit 95%.

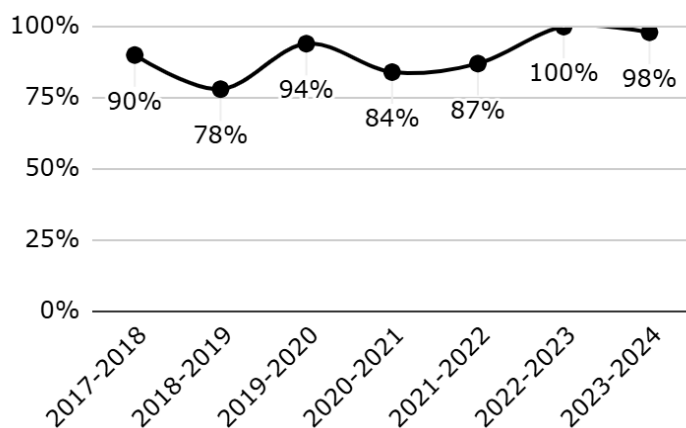

Fig 129. – Evoluția respectării obligației de a participa la ședințele structurilor de conducere din universitate/facultate în calitate de reprezentant

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

Standardele de calitate impuse de universitate au fost **respectate** de studenți, procentul fiind în continuă creștere. În ultimii 6 ani universitari procentul s-a menținut la peste 90%, dintre care în doi ani atingând chiar 100%.

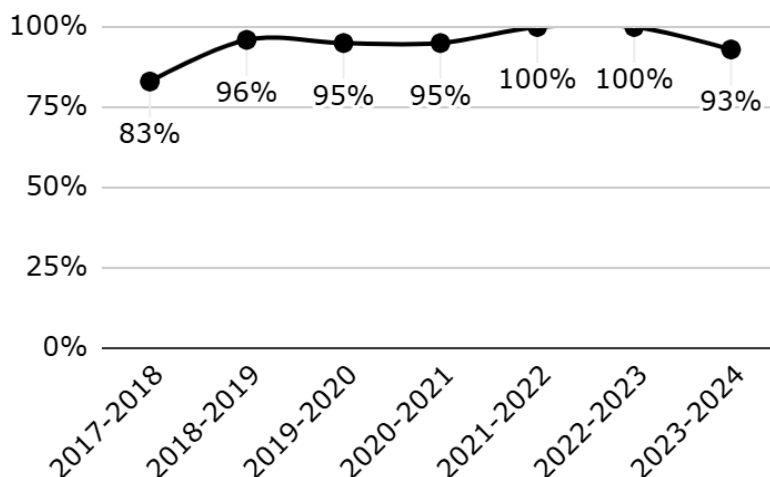

Fig 130. – Evoluția îndeplinirii obligației de a respecta standardele de calitate impuse de universitate

În cea mai mare parte, obligația de **a nu folosi un limbaj și comportament neadecvate mediului universitar** a fost respectată de către studenți.

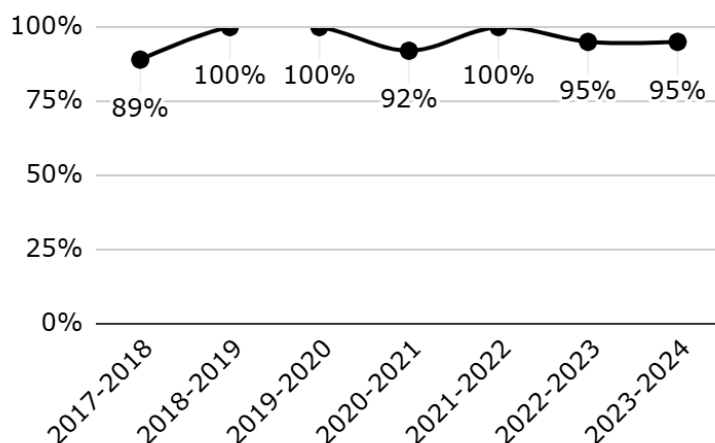

Fig 131. – Evoluția respectării obligației de a nu folosi un limbaj și comportament neadecvate mediului universitar

Respectarea curățeniei, liniștii și ordinii în spațiul universitar este una dintre obligațiile a cărei îndeplinire a fluctuat de-a lungul anilor, păstrându-și totuși o

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223

medie satisfăcătoare. Cel mai mic procent s-a înregistrat în anul universitar 2020-2021 (69%), însă acesta ar putea fi pus pe seama desfășurării preponderent online a activităților didactice din cauza pandemiei.

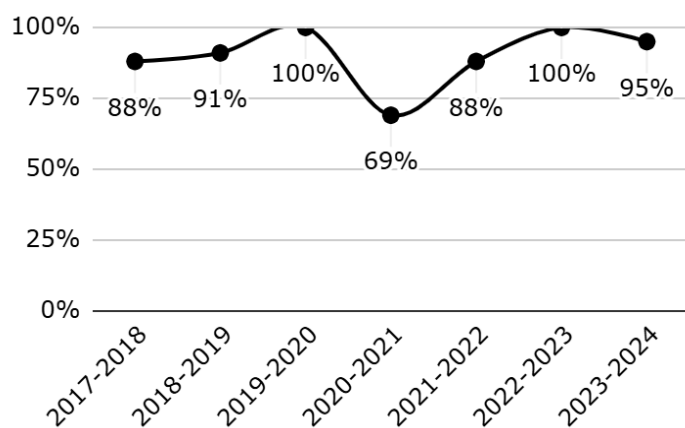

Fig 132. – Evoluția îndeplinirii obligației de a respecta curățenia, liniștea și ordinea în spațiul universitar

În ceea ce privește obligația de **a informa autoritățile competente cu privire la existența situațiilor care au putut influența buna desfășurare a activităților de studiu** individual și general, se observă ușoare discrepanțe de-a lungul anilor. Procentele fluctuante și reduse, comparativ cu situația respectării altor obligații, marchează și o oarecare reticență a studenților în a lua măsuri în astfel de cazuri.

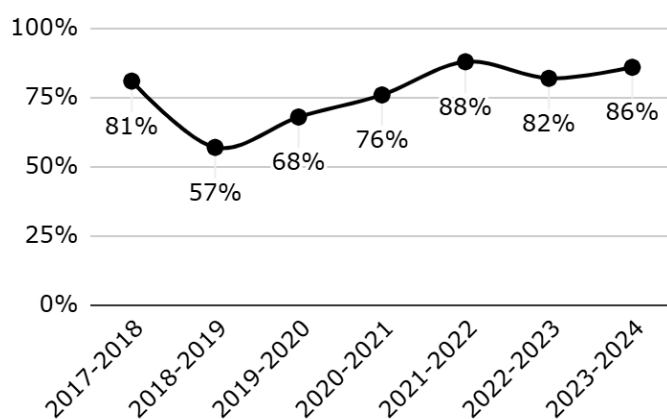

Fig 133. – Evoluția îndeplinirii obligației de a informa autoritățile competente cu privire la situații ce pot influența buna desfășurare a activităților de studiu

ANOSR este membră a:

European Students' Union

Consiliul Tineretului din România

The European Council of Doctoral Candidates and Junior Researchers

Students Organizing for Sustainability International

anosr.ro

office@anosr.ro

anosr_ro

@anosr.ro

anosr.ro

anosr

București, sector 1,
Calea Plevnei nr. 61
Camera 12-13
010223